

Téma: Ze zástupu nemůže vyloučit ani smrt Vyprávíme podle: Jan 11,1-44

6.neděle po Velikonocích

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny věkové skupiny, více pro ty, kteří již něco vědí

Kdo byl Lazar? Bratr Marie a Marty; Ježíš se s nimi přátelil (pozor: neplést si s Lazarem z Ježíšova podobenství o boháči a Lazarovi z L 19). Lazar byl nemocný, pak umřel. Ježíš ho vzkřísil z mrtvých... Tímhle příběhem se s námi evangelista Jan dělí o tajemství: smrt není tím posledním, co můžeme čekat; jako Lazar nezůstal sám v hrobě, ani my nezůstaneme. A souvisí to nějak s Ježíšem a s jeho láskou k nám...

b) Pro všechny věkové skupiny, pro ty, kteří o příběhu mnoho nevědí.

Myslíte často na smrt? Mluvíte o ní - s rodiči, s kamarády? Nebo raději ne? Proč neradi myslíme na smrt? (Protože z ní máme strach, nevíme si s tím rady...) Ale pomůže to, když se o tom nemluví? (Nepomůže.) - Co myslíte, může nám s tím pomoci to, co víme o Ježíši? Ukáže se u Ježíše také, jak je to se smrtí - a s naším námkem, bolestí, strachem? Ukáže; na to se ve vyprávění o Ježíši nemůže zapomenout (Už proto, že Ježíše potkává všechno, co potkává nás a s čím si my třeba nevíme rady.) O tom je také následující příběh o Lazarovi...

c) Pro předškolní děti (tady dávám k dispozici nejen motivaci, ale celé vyprávění pro nejmenší)

Ukažte dětem semínka řeřichy nebo hořčice (aniž jim řeknete, co to je) a zeptejte se jich, zda jim připadají jako něco živého nebo neživého; zda si myslí, že by mohla ožít, nebo zůstanou už pořád suchá, jako mrtvá? Pokud odpoví, že nemohou ožít, tak jim řekněte, že pro ně máte překvapení, které jim nakonec prozradíte, ale předtím, že jim povíte příběh, který jim třeba napoví, co by se s těmi suchými semínky mohlo stát. Pokud budou vědět, že z těch suchých semen může vyrůst rostlina, pochvalte je a vysvětlíte, že tak jako může vzklíčit nová rostlinka tam, kde je jenom suché semínko (protože to tak Pán Bůh dobře zařídil), právě tak může vyrůst z moci Boží nový život tam, kde se zdálo, že už je jenom smrt a smutek. - Jako tom vypráví příběh o vzkříšení Lazara.

Žili byli tři sourozenci: Marie, Marta a Lazar. Bydleli ve vesničce Betánie. Jejich dům byl pohostinný a mezi jejich přáteli patřil i Ježíš. Jednoho dne se stalo, že Lazar zle onemocněl a za několik dní nato zemřel. Sestry to sice už předtím vzkázaly Ježíšovi, že je jejich bratr velmi nemocen, ale Ježíš i se svými učedníky přišel, až když už byl Lazar pohřben. Obě sestry si myslely, že by se to nemuselo stát, že by Lazar nemusel zemřít, kdyby Ježíš přišel včas, a tak mu to trochu vyčítaly. Ježíš se na ně nezlobil. Měl je rád, i jejich bratra Lazara. Chápal, že jsou teď smutné. Zeptal se jich: Věříte, že i teď, když už je Lazar mrtev, mohu pro něj něco udělat? Marta řekla trochu nejistě: „Ano, věřím, že při tobě je Bůh“. Marie jen plakala... Ježíšovi jich bylo líto. Řekl jim: „Zavedte mne k jeho hrobu.“ Zavedli ho tam a spolu s nimi šlo ještě mnoho dalších lidí... Hrob, kde byl Lazar pochován, byl zavalen kamenem, jak to bylo tehdy zvykem. Ježíš poručil: „Odvalte ten kámen!“ Ale Marta mu to rozmlouvala. Vždyť Lazar už je čtyři dny v hrobě. Ježíš jí řekl: „Neboj se, jen věř a uvidíš slávu Boží.“ Potom Ježíš před tím otevřeným hrobem poděkoval v modlitbě Bohu a zavolal mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ A Lazar vyšel z hrobu ven. Byl sice celý ovázaný plátnem, které tenkrát pro zesnulé používali, ale Ježíš řekl: „Vysvobodte ho z toho, ať může volně chodit.“ - Dovedeme si jistě představit, jak se všichni moc radovali nad tím, že Lazar žije. - Sestry, sousedé, přátelé, učedníci...

A my si ten příběh vyprávíme proto, abychom se uměli spolehnout, že to, co platilo tenkrát pro Lazara, bude jednou platit i pro nás. Protože nejen Marii, Martu a Lazara má Ježíš rád, ale také každého z nás. A ta suchá semínka nám to mohou připomínat: Bůh má moc dát nový život i tam, kde se nám to vů-

bec nezdá pravděpodobné. (Nakonec dětem prozradte - a pak společně proveďte - že když dájí semínka do mističky s navlhčenou vatou nebo navlhčenými papírovými ubrousky, mohou sledovat ten zázrak, jak ze suchého semínka časem vzklíčí nový život, nová rostlinka.)

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

- **Lazar** - jméno znamená „*Bůh pomohl*“ (viz BS s.371). Je v něm tedy ve zkratce obsažen smysl celého příběhu.

- **ten, kterého máš rád** (v. 3) - vzkaz sester, který posílají po nějakém poslu, nenaznačuje, že Lazar je tím „milým učedníkem“, který je v Evangelii podle Jana bezmála důležitější než učedník Petr, a kterého měl Ježíš rád, protože vzápětí je řečeno, že Ježíš miluje Martu, Marii i Lazara. Jde tedy o připomenutí, že Ježíš přilnul k některým lidem a měl je za své dobré přátele.

- **ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží** (v.) - evangelista Jan vypráví „hebrejským“ způsobem, t.j. už na začátku hledí k cíli a předem ukazuje, k čemu příběh či život směřuje, k čemu je zacílen. Proto prozrazuje předem, že Lazarova nemoc není dokladem, jakou moc má smrt, nýbrž vyjeví slávu Boží. Tím je nám napověděno, jak se máme na celý příběh dívat; je nám tím nabídnut klíč k jeho pochopení. Z tohoto úhlu pohledu je pak pochopitelné, proč se Ježíš nechová jako pečlivý lékař, proč ihned nespěchá za nemocným, ale ještě dva dny vyčkává a přichází až čtyři dny po pohřbu do Betánie. Zdržení tedy není znamením jeho nadřazenosti, netečnosti k trápení nebo neochotě pomoci „na zavolanou“.

- **což nemá den dvanáct hodin** (v. 9nn) - výrok není úplně srozumitelný; zřejmě narážka na to, že Bůh zná pravý čas pro všechno - právě tak, jako den je určen k chození a noc ke spaní.

- **čtyři dny v hrobě** - Podle židovských představ opouštěla duše definitivně tělo zemřelého třetího dne. Čtvrtým dnem končí jakákoliv naděje na návrat k životu. (CBL s. 151.) To je, jako bychom dnes o něčem řekli, že to má totálně propadlou záruční lhůtu, že už je to stoprocentně nefunkční nebo zkažené..., prostě, že se s tím už nedá nic dělat.

- **ím, že vstane při vzkříšení poslední den** (v.2) - I my to věříme, „slovy vyznáváme“ stejně jako Marta, to nám nedělá zvláštní problémy. Ale přijde-li na konfrontaci se smrtí „tvář tvář“ (Marta u hrobu, z něhož má být odvalen kámen), máme s tím stejný problém (*já přece vím, co je možné..., už je to čtvrtý den..., už smrdí...*), naše srdce je sevřené, bolavé, zápasí o naději... A Ježíš Martě naději dodává:

- **Já jsem vzkříšení i život...** (v.25) - Je to verš s tajemstvím. Souzní s naší touhou, aby smrt nebyla naší poslední stanicí, s nadějí na přemožení smrti a nový život. Ale nedovedeme si to představit a není pro nás snadné tomu věřit. Věřit, to znamená přiznat si, že ani největší naše láska nemůže prchající (unikající, mizící) život zadržet, ale současně objevit Kristovu moc nad smrtí a mít proto naději, i na setkání. - Život má větší hodnotu než smrt, je v něm víc pravdy a lásky a všech ostatních dobrých hodnot než ve smrti; proto máme život rádi. Ale věřit tomu dokážeme, až když víru prožijeme, až když díky Kristu a v něm poznáme to, co život přesahuje.

- **Věříš tomu?** - ptal se Ježíš pak. Odpověď nebyla jen „Ano!“, nebyla ani „Chtěla bych!“, ale: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který jsi přišel na svět!“ Věřím, a vím, že je to díky tobě, že ty to všechno - život i smrt - máš ve svých rukou, že ty jsi silnější než smrt.

- **Otče, děkuji ti, žeš mne vyslyšel** - Ježíš ve své modlitbě neprosí (jak to často děláváme my), ale děkuje. Tím nás ovšem nepoučuje, jak se máme modlit, když bychom si usmysleli křísit někoho z mrtvých. Modlitba je zde jako spojnice mezi Otcem a Synem. Odhaluje, že Ježíš a Otec jedno jsou (což je Janova specialita).

- **Lazare, pojd' ven!** - Ježíš povolává slovem. Nevstupuje do hrobu. Podle Zákona by byl nečistý. Ježíšovo jednání není skryté, je zjevné každému, kdo má oči k vidění, uši k slyšení, srdce k věření. Nemůže být podezříván z nějakých čarodějnických praktik či vyvolávání duchů. Jedná v souladu se svým nebeským Otcem: Slovem povolává k životu. Na rozdíl od Kristova vzkříšeného těla je Lazarovo tělo opět tělesné, „fotografovatelné“ a tedy smrtelné. Co je zde však podstatné, to je platnost, trvalost záchrany - zde skrze Slovo Ježíšovo, stejně jako u proroka Izajáše, tam skrze Slovo Hospodinovo: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj (Iz 3,1).“

3. FORMULACE TÉMATU

Kdybychom měli říci, co máme rádi a co nenávidíme, dovedli bychom vyjmenovat celý seznam. Ale kdybychom to měli vyjádřit jedním slovem, tak bychom asi řekli: milujeme - *život*; nenávidíme - *smrt*. Od života přijímáme, život nám dává (i když nám někdy dává pěkně zabrat), ale smrt nám jenom bere, vytrhuje ze společenství, odlučuje nás od toho, co milujeme... Se životem, zdá se nám, si víme rady, ale před smrtí se cítíme bezmocní.

Kdo nám s tím může pomoci - abychom věděli, že je tu Láska, která nese život (a že to není naše láska a nezoufali si, když se dostaneme na její hranice a cítíme se vyloučení, odloučení, definitivně odepsaní), abychom měli naději. Tuhle naději „prostředkuje“ víra v Ježíše. A tuhle zkušenost víry nám prostředkuje Janovo evangelium také příběhem o vzkříšení Lazara. Potvrzuje, že Ježíš „do toho smrti mluví“. Poslední slovo má on, a ne smrt.

4. ÚSKALÍ TEXTU A LINIE PŘÍBĚHU

Do zástupu biblických svědků sice přidáváme Lazara, ale Lazar není hlavní hrdina příběhu, on je zde jen pasivním příjemcem mocného Ježíšova činu a „předmětem“ zápasu víry svých sester. Na Lazara je to celé zaměřeno, ale on sám k tomu nepřidá ani „ň“. A právě v tom je nám podobný, v tom je nám blízký. - Takhle i my totiž přijímáme, takhle i nás se týká Boží milost - bez sebe-menší naší zásluhy, ale k velikému našemu užitku.

Upozorněte děti, že v biblickém příběhu (a ani v životě) to není jako v počítačové střílečce nebo v karetní hře „Bang!“, kde postava může mít celou řadu životů, takže smrt se tam tak moc vážně nebere a vlastně ani moc nebolí... Tady smrt bolí a je vnímána jako konec. To, že se ukáže, že nemá poslední slovo, není samozřejmě, není to běžná zkušenost světa, ale Boží možnost, kterou se Bůh prolomuje do našeho bolavého, smutného, beznadějného světa, a toto „prolomení“ zjevuje právě v Ježíši.

Nezdůrazňujte „záračnost“ vzkříšení Lazara. Není to příběh o zázraku, který se kdysi stal a týkal se jednoho konkrétního člověka, ale příběh o naději, kterou máme v Ježíši Kristu.

Pokud se budete pokoušet „vysvětlit“ dětem, co je to vzkříšení, nemluvte o *zázraku*, ale raději o *tajemství*. Tajemství nemusí znamenat něco, co nemá každý vědět, ani jen to, co neumíme popsat, ale může to být také něco, co pro nás má být krásným překvapením, až nastane ten správný čas...

Přitom je však zapotřebí zdůraznit, že jde o výjimečný čin, který my lidé nedovedeme zopakovat. Ani usilovné modlitby k Ježíši Kristu nevrátí život zemřelému. Tak jako se nemůžeme stát Božím Synem (jímž je jen Ježíš), tak také nemůžeme někoho křísit, ani tím, že bychom ho zmrazili a po staletích pak rozmrazili...

Zvláštní opatrnosti a citlivosti ve vyprávění je zapotřebí ve skupince, ve které někomu z dětí zemřel nedávno někdo blízký.

5. OSNOVA VYPRÁVĚNÍ

a) Pro školní děti

K postupu podle naznačené osnovy se můžete „dopracovat“ z motivačních uvedení b) i c):

- I. Ježíš je pozván k nemocnému příteli
- II. Ježíš nespěchá, namísto toho hovoří s učedníky
- III. Ježíš přichází, Lazar však už je mrtvý, Marta je smutná, Ježíš ji těší
- IV. Marta jde za Marií, nese jí zprávu: Ježíš je tu a volá tě
- V. Marie jde za Ježíšem, ale zmůže se jen na výčitky a pláč
- VI. Ježíš jde k Lazarovu hrobu - ne aby oplakával smrt přítele, ale aby tam zjevil Boží slávu

b) Pro předškolní děti - viz výše motivační uvedení c)

5. A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Co už o něm vím

Bratr Marty a Marie; příběh najdeme v Evangelii podle Jana; zemřel - ale co jeho smrt ukáže?

Co nám zpívá na naši cestu víry?

- po vyprávění můžete s dětmi vymyslet do písně sloku o Lazarovi: A zástup stále přichází a zas jde dál... a můžete ji napsat na pracovní list. (Nebo použít navrhovanou, viz. bod 7 Liturgický rámeček, Písně)

Kde se písnička ozývá v bibli?

Když jde o to, kdo je silnější - zdali smrt, nebo Ježíš (vzkříšení mládence z Naim L 7,11-17; Jairova dcerka L , -56; evangelijní příběhy o vzkříšení Ježíše)

Moje okénko

Jaký obrázek se nám bude hodit? - Pokuste se namalovat, nebo s dětmi najít a nalepit vhodný obrázek. Vděčného zachráněného člověka, nebo možná člověka, který ačkoliv umírá, nebojí se. Ví, že ani smrt ho nemůže odloučit od lásky Boží...

Co vás v příběhu oslovilo? Za co prosíme?

Můžete děti požádat, aby popřemýšlely, za koho by se chtěly přimlouvat u Pána Boha. Kdo by mohl jejich přimlouvku potřebovat? Znájí někoho, kdo je nemocný, kdo má zármutek nad smrtí blízkého člověka, kdo žije sám a nemá, kdo by se o něj staral? Pak se na základě jejich podnětů můžete společně pomodlit.

6. B) K PRÁCI S POSTAVIČKAMI

Vyberte, obkreslete a omalujte postavu, která nejlépe odpovídá uzdravenému Lazarovi, nebo spíše uzdravujícímu Ježíši?

6. C) TIP NA HRU

1) Soutěž v rozmatování Lazara. Děti rozdělte na dvě družstva. Každému družstvu dejte stejně dlouhé obvazy (nebo toaletní papír - nemusí být celý), a nechte je nejdříve pečlivě omotat jednoho dobrovolníka - zdůrazněte, že nemusí spěchat, ale hlavně ať je to pořádně udělané. Lazar je tedy omotan plátnem. Spěch nastane až ve chvíli, kdy je třeba Lazara od „pláten“ osvobodit. Odstartujte soutěž poté, co vysvětlíte, že vyhrává to družstvo, které nejrychleji osvobodí Lazara z pláten. Můžete dodat např. že obvaz musí být na konci smotan, nebo že za každý přetržený kus toaletního papíru je trestný bod.

2) Postavičky

Namalujte Lazarovi obvazy nebo nechte děti z papíru vytrhávat dlouhé proužky, kterými pak postavičku obalíte (můžete přichytit lepidlem či svorkami).

6. D) PODNĚTY K ROZHOVORU

- Znáte písničku „Divné to věci dnes“ (Údolí suchých kostí)? Je si v něčem podobná s příběhem o vzkříšení Lazara? (Tam, kde se nedalo nic už čekat, objevilo se něco nového, životaschopného...; „Když Duch Boží zavěje, vstane z mrtvých naděje...“)
- Proč chodí lidé na hřbitov? (Aby se vyplakali, aby vzpomínali, aby se pomodlili za mrtvého..., nebo také aby si připomínali, že ani smrt nás nemůže odloučit od Boží lásky...?)
- Byl pak Lazar, když jej Ježíš vzkřísil, nesmrtelný?
- Co si myslíte o „nesmrtelných postavách“? Vyskytují se jen v počítačových hrách a v pohádkách, nebo i ve skutečném životě? Co to znamená, když se řekne o nějakém spisovatel, herci nebo zpěvákovi, že je „nesmrtelný“?
- Byl Ježíš nesmrtelný? (Byl ukřižován, umřel a byl pohřben..., ale třetího dne vstal z mrtvých - viz Apoštolské vyznání víry.)

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: Zj 1,17b-1

Neboj se. Já jsem první i poslední, ten živý; byl jsem mrtev - a hle, jsem živ na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.

Písně:

průvodní (návrh):

Lazar v hrobě, sestry pláčou...

Smrt ho ze zástupu vyrvala...

Co s tím přítel Ježíš? - zpívaje:

život od něj do zástupu navrací...

(nápěv: Marie má dítě, S 1 1)

Bud' tobě sláva (EZ 3 6, BTS 5, S 2); Bud' Bohu všechna chvála, čest (D 66 , BTS 3, S 1); Divné to věci dnes (S 5); Můj Pán všechny svolá (BTS 92, S 193); Nám pomoz, Pane milý (D 631; BTS 36, S 2 1)

Čtení: J 11,17-27

8. VYPRÁVĚNÍ

I. JEŽÍŠ JE POZVÁN K NEMOCNÉMU PŘÍTELI

Mezi Ježíšovy přátele patřila také jedna rodina; vlastně to byli tři sourozenci: bratr Lazar a sestry Marie a Marta. Bydleli ve vesnici, která se jmenovala Betanie. A tu se stalo, že Lazar těžce onemocněl. Když se něco takového stane, netroubí se to do světa na všechny strany, ale řekne se to právě těm nejbližším, nejlepším přátelům. A protože k nejbližším přátelům té rodiny patřil Ježíš, vzkázaly Marie a Marta jemu: „Tvůj přítel Lazar je na tom moc špatně.“ - Od přítele čekáme, že v takové chvíli všeho nechá a přijde - aby pomohl spolunést starost, nebo aspoň potěšil.

II. JEŽÍŠ NESPĚCHÁ, NAMÍSTO TOHO HOVOŘÍ S UČEDNÍKY

Ale Ježíš tehdy svoje učedníky překvapil. Neřekl jim: „Honem za Lazarem“. Řekl jim něco docela jiného: Teď se ukáže, jak to je, když člověka ohrožuje smrt. Teď se ukáže, má-li smrt skutečně takovou moc. A klidně si zůstal ještě dva dny tam, kde byli. Na cestu (dalekou, několikadenní) se vydali až třetího dne. Proč? Protože třetí den v bibli, to je vždycky den, kdy se ukáže něco velmi důležitého.

III. JEŽÍŠ PŘICHÁZÍ, LAZAR UŽ JE VŠAK MRTVÝ, MARTA JE SMUTNÁ, JEŽÍŠ JI TĚŠÍ

Jenomže - co se ukázalo, když Ježíš přišel? Ještě ani nedošli do Betanie, uslyšeli, že Lazar už umřel a že už byl dokonce pohřben. A tak to vypadá, že Ježíš přišel pozdě. Teď už nic nenadělá. Však mu to také Lazarova sestra Marta řekla. Vyšla Ježíšovi naproti, ale místo pozdravu říká: „No, jsme rádi, žeš' nás přišel potěšit, jenže, kdybys tu byl, dokud Lazar ještě žil, pomohl bys mu, určitě bys ho uzdravil. Ale teď, když umřel - teď už se nedá nic dělat. Teď už můžem jen plakat - a vzpomínat na svého bratra a trápit se, že už s námi není. Co se dá dělat, asi to tak mělo být. *Se smrtí nic nenaděláme.*“

Ježíš jí naslouchal a nic neříkal. Nechal ji, aby si vylila srdce. A ona mu všechno pověděla: jak měla bratra ráda a jak je jí to strašně líto, že zemřel. Ježíš se jí zeptal: „Co myslíš Marto - jak je to s těmi, kdo zemrou?“ Marta odpověděla: „Naši učitelé nám říkají, že jednou - za dlouho, za strašně dlouho - mrtví vstanou . Ale moc tomu nerozumím a teď mi to žádnou velkou nadějí nedává...“ Na to jí Ježíš řekl: „Já dávám takový život a tak silnou naději, že to vše nezmaří ani smrt!“

IV. MARTA JDE ZA MARIÍ A NESE JÍ ZPRÁVU: JE TU JEŽÍŠ A VOLÁ TĚ!

Marta poslouchá - a slzy jí přestávají téct. Pak se najednou otočí a jde pryč. Jestli v ní začala růst naděje, za kým asi šla? Za svou sestrou, která seděla doma a plakala, za Marií. Přišla za ní a říká jí: „Je tady Ježíš, chce ti říct něco hrozně důležitého. Je to tak zvláštní, tak krásné, že to musíš slyšet od něj. Já sama ti to povědět nedovedu.“

V. MARIE JDE ZA JEŽÍŠEM, ALE ZMŮŽE SE JEN NA VÝČITKY A PLÁČ

Když to Marie uslyšela, zvedla se a šla. Ale nešla sama. Plno lidí, co u nich po pohřbu zůstalo, se také sebralo a šli s ní. Říkali si: „Co se to děje, že Marie najednou vyskočila a někam jde, když před chvílí ještě seděla doma jako hromádka neštěstí?“ Když Marie přišla k Ježíši, slyšel od ní totéž, co od Marty: „No, jsme rádi, žeš' nás přišel potěšit - jenže, kdybys tu byl, dokud Lazar ještě žil, mohl bys mu pomoci, určitě bys ho dokázal uzdravit. Ale teď, když umřel, teď už se nedá nic dělat. Teď už můžem jen plakat...“ A dala se znovu do pláče. Tak to po ní - vlastně už potřetí - opakovali i ti lidé okolo: „Kdyby tu Ježíš byl, určitě by Lazarovi pomohl, jistě by ho uzdravil. Ale teď, když už je po smrti, teď už se nedá dělat nic.“

VI. JEŽÍŠ JDE K LAZAROVU HROBU - NE ABY OPLAKÁVAL SMRT PŘÍTELE, ALE ABY TAM ZJEVIL BOŽÍ SLÁVU

Ne, že by to všechno nebylo Ježíšovi moc líto; bylo mu velice líto přítele Lazara i jeho naříkajících sester, Marty a Marie. Ale věděl: teď se musí ukázat něco jiného; ne že se nedá nic dělat, ale že tu je naděje. A tak se vydal k Lazarově hrobce. Když tam přišli, poručil, ať ji otevrou. Martě se to nelíbilo: „Už je dlouho po pohřbu... , pálí pořád sluníčko..., bude to hrozný smrad. Tohle asi, Ježíši, fakt nemá cenu..!“ Ale Ježíš jí řekl: „Jen si vzpomeň - co jsem ti pověděl o životě a naději, kterou dávám! -Teď, teď se ukáže!“ Ale potom se začal modlit. Víte jakou modlitbu říká? Neprosil, ale děkoval! - „Díky, Otče, že mi dáváš sílu i proti smrti.“ A když otevřeli hrob, poručil pevným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ A Lazar - vyšel. Vystoupil z hrobu - z toho místa, kde nad ním panovala smrt. Byl celý zamotaný do pohřebního oblečení, a tak Ježíš ještě poručil: „Vymotejte ho z toho a nechte ho odejít!“ Tak se tedy ukázalo, jak je to s Ježíšem - a se smrtí. Smrt je veliký nepřítel člověka, ale Ježíš je mocnější. Díky jemu můžeme mít naději i tváří v tvář smrti.

VII. OD BOŽÍ LÁSKY V KRISTU JEŽÍŠI NÁS NEODLOUČÍ ANI SMRT

Co myslíte, jak to bylo s Lazarem dál? Žil už potom pořád? Ne, určitě jednoho dne zemřel. Tak jako všichni ostatní. Ale my si ten příběh nevyprávíme kvůli Lazarovi, ale kvůli Ježíšovi. Abychom věděli: Je-žíši na nás záleží víc než komukoli jinému. On si ví rady i s takovým naším nepřítelem, jako je smrt. On je mocnější než smrt. *Co se tedy ukázalo?* Že ne smrt, ale Ježíš má poslední slovo nad životem. Hezky, stručně a jasně to vyjádřil apoštol Pavel: „Ani smrt nás nemůže odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ A to je naše útěcha a naděje, která platí, i když my lidé umíráme.

9. MODLITBA

Kriste, děkujeme za to, že nepatříme smrti, že od začátku až do konce patříme tobě. Jsme ve tvých rukou. Dej, ať na to nezapomínáme. Tobě se neztrácíme, a dej, ať se ani nám neztrácí víra ve tvou moc. Amen